

Bu proje Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve Avrupa Birliği tarafından ortak finanse edilmektedir.

SOSYAL HİZMET UZMANLARI İÇİN ETİK KILAVUZ

"Bu yayın Avrupa Birliği'nin yardımıyla hazırlanmıştır. Bu yayının içeriğinden yalnızca Türkiye Felsefe Kurumu Derneği sorumlu olup, herhangi bir şekilde AB'nin görüşlerini yansıttığı şeklinde yorumlanamaz"

Bu proje Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve Avrupa Birliği tarafından ortak finanse edilmektedir.

SOSYAL HİZMET UZMANLARI İÇİN ETİK KILAVUZ

"Bu yayın Avrupa Birliği'nin yardımıyla hazırlanmıştır. Bu yayının içeriğinden yalnızca Türkiye Felsefe Kurumu Derneği sorumlu olup, herhangi bir şekilde AB'nin görüşlerini yansıttığı şeklinde yorumlanamaz"

SOSYAL HİZMET UZMANLARI İÇİN
ETİK KILAVUZ

Ankara, Nisan 2017

Yayını Hazırlayan:

Neyyire Yasemin Yalım

Basıma Hazırlayanlar:

Mehmet Onur Yılmaz, Mustafa Horuş

Yayımlayan:

Türkiye Felsefe Kurumu Derneği
Adres: Ahmet Rasim Sokak, No:8/2,
Çankaya, Ankara
Tel: 0312 440 74 08, Fax: 0312 441 02 97
www.tfk.org.tr, bilgi@tfk.org.tr

Tasarım ve Basım:

Ceket Medya
Reklam Org. Tur. San. ve Tic. Ltd. şti.
Kavaklıdere Mahallesi, Paris Caddesi,
No:9/1 Çankaya, Ankara - Türkiye
Tel: +90 (535) 664 04 53

Kitapta Kullanılan Fotoğraflar:

Monument des Bourgeois de Calais, Auguste Rodin - Musée Rodin

© Türkiye Felsefe Kurumu Derneği - Nisan 2017

Bu yayın, Türkiye Felsefe Kurumu tarafından yürütölen "SOSYAL HİZMETLERDE YOLSUZLUK VE DİĞER ETİK SORUNLARI AşMADA VE ÖNLEMEDE BİR YOL OLARAK ETİK KAPASİTE GELİşTİRME" başlıklı proje kapsamında, Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti'nin finansal desteğiyle hazırlanmıştır.

Bu yayının içeriğinden yalnızca Türkiye Felsefe Kurumu Derneği sorumlu olup, herhangi bir şekilde Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıttığı şeklinde yorumlanamaz.

Önsöz

Elinizdeki Sosyal Hizmet Uzmanları İçin Etik Kılavuz, Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Birliği tarafından ortaklaşa finanse edilen ve Türkiye Felsefe Kurumu Derneği tarafından Sosyal Hizmet Uzmanları Derneğinin işbirliği ve Çocuk İhmali ve İstismarını Önleme Derneği, Gündem Çocuk Derneği, Hayat Sende Gençlik Akademisi Derneği, Kadın Çalışmaları Derneği, Kuçuradi Felsefe ve İnsan Hakları Vakfı, Maltepe Üniversitesi İnsan Hakları Araştırma ve Uygulama Merkezi, Toplumsal Etik Derneği ve Türkiye Biyoetik Derneğinin katılımıyla gerçekleştirilen **“Sosyal Hizmetlerde Yolsuzluk ve Diğer Etik Sorunları Aşmada ve Önlemede Bir Yol Olarak Etik Kapasite Geliştirme”** konulu projenin bir parçası olarak hazırlanmıştır.

Bu proje, konuyla ilgili olarak 18 ilde yapılan bir araştırmadan, 60 sosyal hizmet uzmanının üç grup halinde yapılan bir haftalık etik ve insan hakları eğitiminden ve bu Kılavuzun hazırlanmasından oluşuyordu.

Kılavuz, bu araştırma ve eğitimden sonra, etik kodlarla ilgili başarılı çalışmaları ve bu konudaki deneyimiyle tanınan Prof. Dr. Neyyire Yasemin Yalım tarafından, Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği Genel Başkanı Bülent Karakuş'un ve aynı derneğin Yönetim Kurulu üyesi Kenan Topçu'nun katkılarıyla hazırlanmış ve sosyal hizmet uzmanları Gül Erdost, Emrah Kırımsoy, Sultan Çamur Karataş, Kasım Karataş, Sedat Türkeri ve Arzu İçağasioğlu Çoban tarafından değerlendirilmiştir.

Bu Kılavuzun, sosyal hizmet uzmanları işbaşında, belirli bir durumda etik olarak yapılması gerekenin veya yapılabilir olanın ne olduğunu bulmakta zorlandıkları zaman, yol gösterici olacağını umar; bu çalışmayı yapan ve ona katkıda bulunan herkese teşekkürlerimizi sunarız.

Ankara, 1 Nisan 2017

Türkiye Felsefe Kurumu Derneği

Sosyal Hizmet Uzmanları için Etik Kılavuz

Bu metin sosyal hizmet mesleğinin temellerini ve bu temellere dayanan sosyal hizmet uygulamasının etik çerçevesini ortaya koymak amacıyla hazırlanmıştır. Ülkemizde bu alanda yapılmış bir dizi çalışmadan ve yayınlanmış olan metinlerden yola çıkılarak, sosyal hizmet mesleğinin son yıllarda değişen yapısının ortaya çıkardığı yeni durumlar ve standardizasyon çabaları da göz önünde tutularak hazırlanmıştır.

Sosyal hizmet, insan haklarının savunulmasına ve yaşanmasına katkıda bulunmayı amaçlayan bir meslektir. Sosyal hizmet mesleğinin temelinde, kişilerin insan olarak haklarının korunması için gerekli olan kaynakların geliştirilmesi, sosyal adaletin gerçekleşmesine katkı sağlanması ve her kişinin özerkliğini gerçekleştirebilmesi için destek olma ve yol gösterme bulunmaktadır.

Aşağıdaki etik ilkeler, yukarıda tanımlandığı biçimiyle sosyal hizmet mesleğinin uygulayıcıları olan sosyal hizmet uzmanlarının mesleklerini icra ederken göz önünde tutmaları gereken temelleri özetlemektedir. Sosyal hizmet mesleğinin çok aktörlü, çok boyutlu ve dinamik bir dünyada icra edildiğini göz önünde tutarak, sosyal hizmet uzmanlarının eylemlerinin sonuçları bakımından tek ve mutlak belirleyen olmadıklarını kabul etmek gerekir. Bu nedenle sosyal hizmet uzmanları kendi eylemlerini ve meslekdaşlarının eylemlerini değerlendirirken, öncelikle eylemlerin temelindeki etik değer unsurlarını göz önüne almaları uygun olur.

1.

Sosyal hizmet uzmanı, sosyal hizmet mesleğinin insan haklarına ve insan sevgisine dayandığını kabul eder. Bu temel değerlerin korunabilmesi ve sosyal adaletin gerçekleşebilmesi için yalnız kişinin esenliğinin değil, içinde yaşadığı toplumun refahının ve çevrenin korunmasının da dikkate alınmasını gerekli görür.

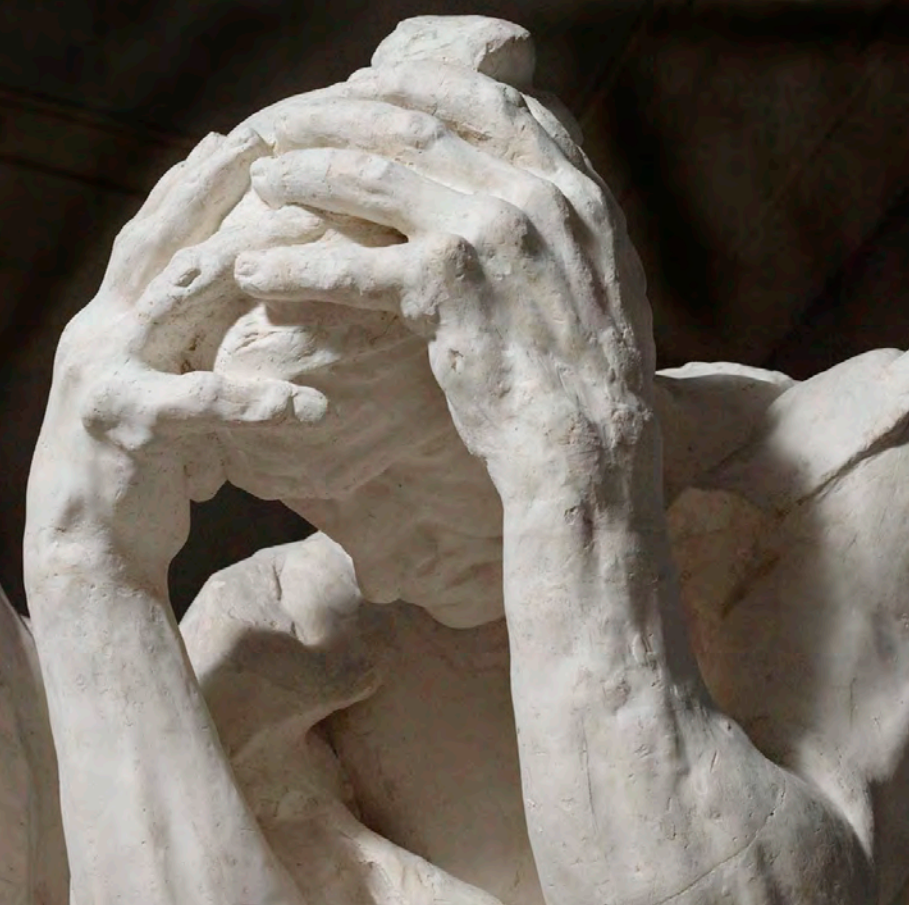
2.

Sosyal hizmet mesleğinin evrensel normlara dayanan bir eğitimi gerektirdiğini, mesleğin uygulanmasında bilimsel kanıtlara, deneyime, meslekî özerkliğe ve mesleğin etik temellerine dayanmanın zorunlu olduğunu bilir.

3.

Sosyal hizmet uzmanı, profesyonel yaşamında mesleğinin bilimsel temellerini geliştirmeyi etik bir sorumluluk olarak görür. Hem kendisinin hem de meslekdaşlarının bilimsel gelişimini öncelikli bir amaç olarak kabul eder. Bu tutumunun gereği olarak meslekdaşlarının, müracaatçıların ve genel olarak toplumun bilgilenmesine katkıda bulunur.

4.

Sosyal hizmet uzmanı meslekî yeterliliklerinin bilincindedir. Meslek uygulamaları sırasında kendi sınırlarını bilir ve bu sınırlar içinde kalmaya özen gösterir. Gerektiğinde meslekdaşlarının deneyimlerinden yararlanmaktan ve yardım almaktan kaçınmaz. Yetkilerini kullanırken dikkatli ve özenlidir.

5.

Sosyal hizmet uzmanı başka mesleklerin bilgi, tutum ve beceri çerçevelerine saygı gösterir. Ortak hedefe yönelmiş ekibin etkili bir üyesidir. Sosyal hizmet mesleğinin bilimsel bilgi dağarcığını ve ilkelerini bütün ortamlarda titizlikle temsil eder.

6.

Sosyal hizmet uzmanı mesleğini uygularken ve onun dışında, bütün insanların yalnızca insan olmaları nedeniyle eşit olarak değerli ve saygıdeğer olduklarını kabul eder, ayrımcılık yapmaz.

7.

Sosyal hizmet uzmanı, sosyal hizmet mesleğinin insan olarak kendi haklarını koruyamayan, kolayca incinebilir kişiler ve gruplar söz konusu olduğunda, onların insan olarak haklarını savunmalarına destek olma ya da doğrudan bu hakları savunma sorumluluğunu taşıdığını bilir.

8.

Sosyal hizmet uzmanı müracaatçısına saygıyla yaklaşır. Onu anlamaya çalışır, eşitlikçi ve dürüst bir ilişki kurar.

9.

Müracaatçısının onuruna ve özerkliğine saygı gösterir. Bu saygının gereği olarak müracaatçısını hakları ve sorumlulukları, içinde bulunduğu durum, yapılacak eylem planları ve bunlardan beklenen sonuçlar konularında bilgilendirir; onun kararların oluşturulmasına katılmasını destekler. Müracaatçının kendisiyle ilgili konularda, kendi anlayışlarına dayanarak karar verme hakkını, üçüncü kişilere, topluma ya da bizzat kendisine açıkça zarar verme olasılığı olmadıkça korur.

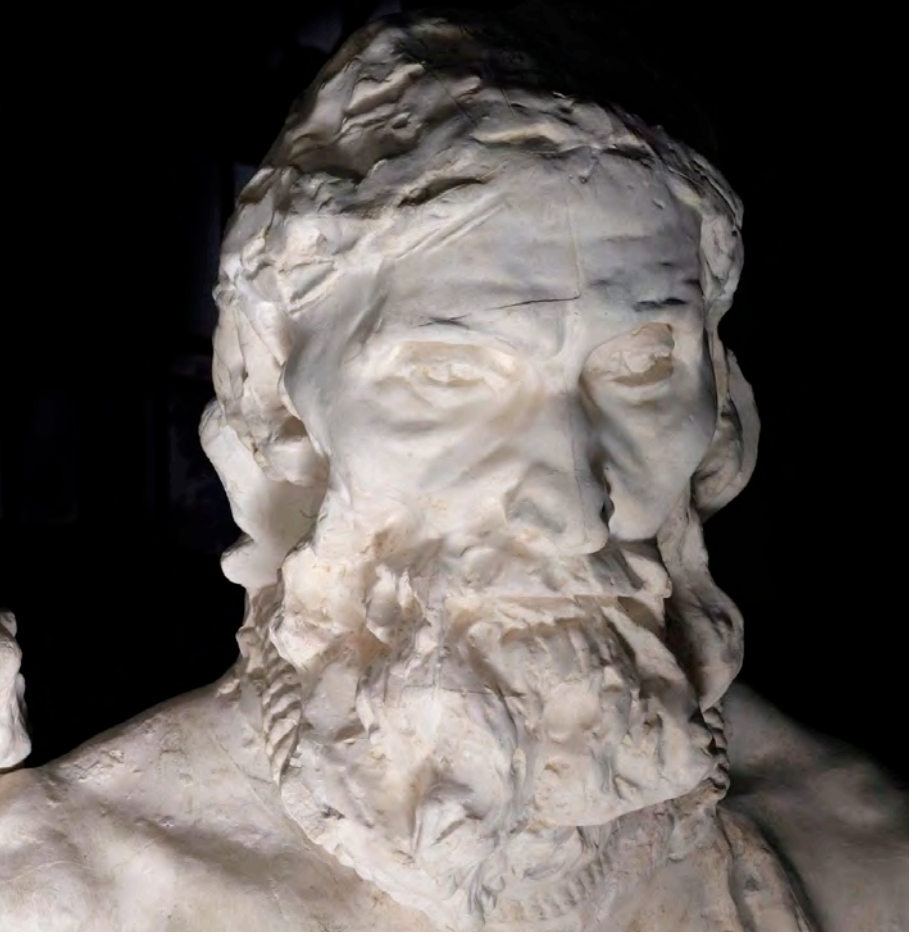
10.

Sosyal hizmet uzmanı müracaatçısıyla ilgili olarak elde ettiği bilgileri özel yaşama saygı ve mahremiyet ilkeleri çerçevesinde gizli tutar. Bu etik sorumluluğun sınırları konusunda müracaatçısını bilgilendirir.

11.

Sosyal hizmet uzmanı müracaatçısının durumunu kendi çıkarı için kullanmaz ve istismar etmez. Bu tür davranışların başka profesyonellerce yapılmasına izin vermez, gereken bildirimlerde ve eylemlerde bulunur.

12.

Sosyal hizmet uzmanı çalıştığı kurumun temel misyonuna bağlılık gösterir. İnsan haklarına bağlılığı ise diğer bütün sorumluluklarının önündedir. Bu nedenle ister kurumdan, ister öteki ekip üyelerinden, ister kendi meslektaşlarından, isterse öteki müracaatçılardan gelsin, her türlü ayırıcı ve kötü muameleye karşı çıkar. Meslekî bilginin ve yetkinin kötüye kullanılmasına izin vermez.

13.

Sosyal hizmet uzmanı mesleğinin toplum tarafından doğru anlaşılması için çaba gösterir. Bu amaçla inisiyatif kullanma, sorumluluk alma ve hesap verme gibi meslekî yetkinliklerini gereğince uygular. Toplum karşısında mesleğini temsil ettiğinin bilincindedir.

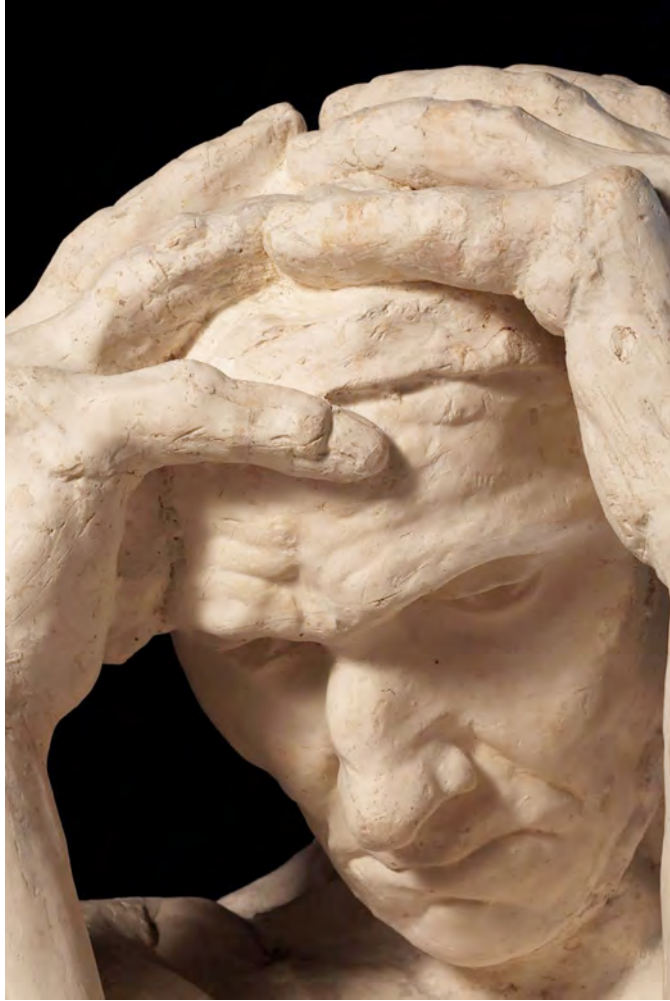

14.

Sosyal hizmet uzmanı hizmet verdiği ortamın kucaklayıcı, ayrımcılıktan uzak ve hizmet alanların gelişimlerini destekleyici nitelikte olması, hizmet kalitesinin yükselmesi ve değişen gereksinimleri karşılayıcı biçimde dinamik özellik göstermesi için meslekî bilgi, tutum ve becerileri çerçevesinde katkıda bulunur.

15.

Sosyal hizmet uzmanının mesleğini uygularken kendini korumaya ve korunma talep etmeye hakkı vardır. Kendisine yönelik açık tehdit ve yakın tehlikenin olduğu ortamlarda çalışmaya zorlanamaz.

KAYNAKLAR:

Blenberger E., Sköndal E., Fränkel T., Ethics in Social Work: An Ethical Code for Social Work Professionals, Sweden, 2006.

Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği Genel Merkezi, Sosyal Hizmet Mesleğinin Etik İlkeleri ve Sorumlulukları, Ankara, 2004.

Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği Genel Merkezi, İnsan Haklarının Karşılanmasında Sosyal Hizmet Uygulaması Standartları Kitabı, Ankara, 2010.

Swedish Union for Social Sciences Professionals (Akademikerförbundet SSR), Ethics in Social Work: A Code for Conduct and Ethical Behaviour for Social Workers, 2015.

The British Association of Social Workers, The Code of Ethics for Social Work: Statement of Principles, 2012.

The National Association of Social Workers, Code of Ethics of the National Association of Social Workers, US, 2008.

TÜRKİYE FELSEFE KURUMU DERNEĞİ

Adres: Ahmet Rasim Sokak, No:8/2

Çankaya, Ankara

Tel: 0312 440 74 08, Fax: 0312 441 02 97

bilgi@tfk.org.tr

www.tfk.org.tr